

Odpowiedzialność osób trzecich za zobowiązania podatkowe niewypłacalnej spółki kapitałowej

Odpowiedzialność za zaległości podatkowe spółki kapitałowej może być w ściśle określonych przypadkach rozszerzona na członków zarządu tych spółek, stanowiąc tym samym odstępstwo od zasady odpowiedzialności podatnika za zobowiązanie podatkowe. Obecna regulacja, zarówno w zakresie przesłanek umożliwiających obciążenie osoby trzeciej odpowiedzialnością za cudzy dług podatkowy, jak i przesłanek ekskulpujących, budzi jednak wiele wątpliwości interpretacyjnych, a co za tym idzie – uwagę zwraca bogate orzecznictwo sądów administracyjnych. Celem niniejszego artykułu jest próba przybliżenia tych zagadnień, które okazują się szczególnie problematyczne w toku postępowania podatkowego, mającego za przedmiot odpowiedzialność subsydiarną członka zarządu spółki kapitałowej.

MAGDALENA GROMEK, BARTOSZ SIERAKOWSKI

Przesłanka dopuszczalności wszczęcia postępowania

Warunkiem wszczęcia postępowania podatkowego w sprawie odpowiedzialności osoby trzeciej jest uprzednie wydanie i doręczenie podatnikowi (spółce kapitałowej) decyzji o wysokości zaległości publicznoprawnej, ewentualnie wystawienie tytułu wykonawczego na podstawie złożonych przez podatnika deklaracji na zasadach przewidzianych w przepisach o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. Powyższe wymagania, wynikające jednoznacznie z art. 108 § 2 i 3 ordynacji podatkowej¹, należy uznać za konieczne, a w konsekwencji, dopiero wydanie i prawidłowe doręczenie decyzji pierwotnej (dotyczącej odpowiedzialności podatnika-spółki kapitałowej), umożliwi wszczęcie wobec osoby trzeciej – po spełnieniu pozostałych warunków określonych w art. 116 o.p. – postępowania zmierzającego do ustalenia jej odpowiedzialności za dług podmiotu, który reprezentuje lub reprezentowała. W sytuacji natomiast, gdy podatnik składa deklarację podatkową, a organ nie kwestionuje wskazanych tam kwot, postępowanie podatkowe wobec osoby trzeciej musi zostać poprzedzone wystawieniem

¹ Ustawa z 27.08.1997 r. – Ordynacja podatkowa (t.j. Dz.U. z 2015 r., poz. 613), dalej: „o.p.”.